

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Кафедра академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗВУКОРЕЖИСУРА**

для здобувачів вищої освіти
02 Культура і мистецтво
спеціальність 025 Музичне мистецтво
освітній рівень перший (бакалаврський)
спеціалізація Звукорежисура
вид дисципліни - за вибором студента

Форма навчання - денна
Навчальний рік - 2021-2025
Кількість кредитів ECTS - 57 (на 4 курси).
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма підсумкового контролю диференційований залік, екзамен

Викладачі: Дьяченко Володимир Валерійович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури; Папченко Валерій Павлович, доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури; Белявін Володимир Федорович, доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури; Комар Володимир Олександрович, ст. викладач кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____
20__ р. _____
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____
20__ р. _____
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____
20__ р. _____
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: Дьяченко Володимир Валерійович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури.

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту _____

(підпис)
(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри Басула.і.В

(підпис)

Протокол № 1 від «2» вересня 2021 р.

Протокол № 1 від «1» верес. 20__ р.

Схвалено науково – методичною радою Академії

Протокол від «7» вересня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії В. Чернець
(підпис)

Чернець В.Т.
(прізвище та ініціали)

«7» вересня 2021 року

1. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Звукорежисура» належить до переліку дисциплін вибору інституту, а також є одним із курсів підготовки бакалаврів звукорежисерів з фахової підготовки. У ній розглядаються: теоретичні основи звукорежисури (фізичні основи звуку, а також декількох суміжних тем з таких дисциплін, як акустика та електротехніка), принципи застосування звукових технологій в практиках музичного та аудіовізуального мистецтва; здійснюється закріплення знань та навичок у практичній та індивідуальній роботі.

Програма навчальної дисципліни «Звукорежисура» складається з восьми розділів і передбачає тематику практичних занять та самостійної роботи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни звукорежисура, як комплексу теоретико-практичних знань, що використовуються звукорежисером у творчій діяльності й створенні ним мистецького продукту, твору мистецтва тощо (у звукозаписі або концертній діяльності – звуковій реінтерпретації). Багаторічний досвід підготовки здобувачів звукорежисерів визначає творчому мистецьку та звукотехнічну підготовку, як основні критерії такої освіти. Отже звукорежисура як мистецька діяльність повинна також містити в навчальному процесі й елементи тих мистецтв, з якими працює звукорежисер, що враховано при розробці цієї дисципліни. Згідно із цим курс розроблено в рамках творчо-практичної діяльності звукорежисера із врахуванням особливостей таких мистецтв, як сценічне та аудіовізуальне мистецтво кіно, телебачення, радіо, музика.

Взаємозв'язок з нормативними та вибірковими дисциплінами: елементарна теорія музики та аналіз музичних творів; музика театру, кіно і телебачення; основи звукорежисури в MIDI; інструментознавство; науково-технічні засади звукорежисури; електротехніка і звукотехнічна апаратура; мультимедійні технології; творча майстерня звукорежисера; композиція та комп'ютерне аранжування; мастерінг та робота зі звуковими носіями; основи музичного продюсування; музично-звукове оформлення шоу-програм; концертна і театральна звукорежисура.

2. Мета дисципліни – полягає в послідовному, систематичному та комплексному засвоєнні студентами теоретичних знань, а також напрацювання вмінь і навичок, загальних та фахових компетентностей, які потрібні в професійній творчій діяльності звукорежисера в умовах ринкової економіки та конкуренції.

3. Завдання (навчальні цілі): згідно з нормативно-правовими вимогами вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність генерувати ідеї (креативність); вміння виявити, ставити та розв'язувати проблеми; здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети; здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності); здатність працювати в міжнародному професійному середовищі; здатність розробляти та керувати проектами; здатність діяти соціально відповідно та свідомо;

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності звукорежисера або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів мистецтвознавчих та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

фахові компетентності: знання термінології звукорежисури; знання й розуміння основних завдань (творчих та технологічних) які поставлені перед звукорежисером; знання теоретичних основи звукорежисури (суб'єктивних та об'єктивних характеристик звучань, натуральних та штучних джерел звуку); знання принципів об'єктивного і суб'єктивного аналізу фонокомпозиції; знання принципів роботи звукорежисера в просторі музичного та аудіовізуальних мистецтв; знання принципів виробництва творчого продукту та його подальшого просування; знання технологічних і творчих особливостей роботи в різних сферах діяльності звукорежисера.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знання основи історії та теорії мистецтва в рамках загальноосвітньої школи; основи елементарних математичних розрахунків, дробі, десяткові логарифми; основи електротехніки та комп'ютерної грамоти за рівнем 8-го класу загальноосвітньої школи; вирізняти ноти та нотний стан.

2. **Вміння** користуватися комп'ютером, налаштовувати програмне забезпечення, грати на музичному інструменті на рівні перших класів музичної школи або володіти іншими видами творчої діяльності (основи роботи в звукових редакторах, музичного монтажу, озвучення відеороликів тощо).

3. **Володіння** елементарними навичками щодо роботи з комп'ютером, музичним слухом, слуховою візуалізацією творчих образів, здатністю до креативного мислення, до визначення стилю і жанру твору мистецтва, а також функцій музики, шумів та мови в аудіовізуальних творах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
ЗК1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Форми: практичні, індивідуальні	Практичне завдання і	6,25%

		заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	тестування, диференційовані залік, іспит.	
ЗК5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%
ЗК6	Навички міжособистісної взаємодії.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%
ЗК7	Здатність бути критичним і самокритичним.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%
ЗК8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні,	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%

		інтерактивні (гра, пресконференція)		
ЗК9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%
ЗК10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%
ЗК11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%
ЗК12	Здатність працювати автономно.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%
ЗК13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення,	Практичне завдання і тестування, диференційовані залік, іспит.	6,25%

		бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	ний залік, іспит.	
ЗК14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційованій залік, іспит.	6,25%
ЗК15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційованій залік, іспит.	6,25%
ЗК16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснення, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційованій залік, іспит.	6,25%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	З	З	З	З	З	З	З	З	З	З	З	З	З	З	З	З
	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Знати і вміти вирішувати поставлені творчо-технічні завдання.	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+			

2. Застосовувати теоретичні знання та навички в звукорежисерській практичній діяльності, використовуючи знання про теоретичні основи звукорежисури (суб'єктивні та об'єктивні характеристики звучань, натуральні та штучні джерела звуку).	+	+	+														
3. Знати принципи об'єктивного і суб'єктивного аналізу творів музичного мистецтва у звукозаписі.	+	+	+														
4. Знати принципи, технічні і мистецькі особливості роботи у всіх сучасних напрямках творчої діяльності звукорежисера.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
5. Знати принципи виробництва творчого продукту та його подальшого просування.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
6. Володіти термінологією звукорежисури і музичного мистецтва, їх понятійно-категоріальним апаратом.	+	+	+	+				+	+			+					
7. Знати принципи діяльності звукорежисера як соціального феномену масової культури.	+	+						+	+					+		+	+
8. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10. Розраховувати та підбирати комплектацію звукових комплексів в залежності від виду діяльності (концертні, студійні, кіно, радіо і телебачення).	+	+	+					+	+	+	+	+					+
11. Обирати необхідні технологічні вирішення в залежності від напрямку діяльності та законів художньої форми, жанру, стилю в тому чи іншому виді мистецтва.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12. Здійснювати звукозапис, монтаж, мікшування і озвучення різноманітних музичних інструментальних складів, ВІА, солістів, дикторської і художньої мови.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13. Розуміти мастеринг фонограм та застосовувати його на практиці.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

14. Володіти навичками зі створення звукового художнього образу і музичного аранжування у відповідності до поставлених творчих завдань.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
15. Володіти художнім баченням, створювати разом із режисером звукову ідею спектаклю, підбирати необхідні звукові твори, створювати музичний супровід постанов, шоу-програм тощо.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16. Забезпечувати проведення музичних концертів, театральних заходів та шоу-програм, в реальному часі робити необхідний музичний баланс та розташовувати звукові об'єкти в фонограмі згідно задуму режисера, композитора, автора, або відповідно до законів жанру, стилю твору, який виконується.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
17. Вміти встановлювати творчі комунікації та працювати в творчій команді.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
18. Виявляти відповідальність за розвиток мистецьких знань і професійних практик, оцінку стратегічного розвитку мистецтва, творчого та навчального колективу.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7.Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.)

7.1 Форми оцінювання студентів:
семестрове оцінювання:

Змістовий Розділ 1

- Самостійне завдання 1 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 2 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 3 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 4 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 5 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 6 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 7 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 8 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 9 - 2 балів/ 1 балів.
- Самостійне завдання 10 - 2 балів/ 1 балів.

Індивідуальні завдання - 10 балів/ 5 балів.

Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 1): -15 балів/ 12 балів.
Контрольна робота з тем ЗР1* (тестування):. — 15 балів/ 13 балів**.
Підсумкова контрольна робота (залік). - 40 балів / 20 балів

Змістовий Розділ 2

Самостійне завдання 1 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 2 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 3 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 4 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 5 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 6 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 7 - 2 балів/ 1 балів.

Індивідуальні завдання - 6 балів/ 3 балів.
Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 2): - 20 балів/ 15 балів.
Контрольна робота з тем ЗР2 (тестування):. — 20 балів/ 15 балів
Підсумкова контрольна робота (екзамен). - 40 балів / 20 балів

Змістовий Розділ 3

Самостійне завдання 1 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 2 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 3 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 4 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 5 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 6 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 7 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 8 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 9 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 10 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 11 - 2 балів/ 1 балів.

Індивідуальні завдання - 8 балів/ 4 балів.
Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 3): - 15 балів/ 12 балів
Контрольна робота з тем ЗР3 (тестування): - 15 балів/ 13 балів
Підсумкова контрольна робота (залік). - 40 балів / 20 балів

Змістовий Розділ 4

Самостійне завдання 1 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 2 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 3 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 4 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 5 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 6 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 7 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 8 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 9 - 2 балів/ 1 балів.

Індивідуальні завдання - 14 балів/ 11 балів.
Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 4): -14 балів/ 10 балів.
Контрольна робота з тем ЗР4 (тестування):. — 14 балів/ 10 балів**.
Підсумкова контрольна робота (екзамен). - 40 балів / 20 балів

Змістовий Розділ 5

Самостійне завдання 1 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 2 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 3 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 4 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 5 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 6 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 7 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 8 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 9 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 10 - 2 балів/ 1 балів.

Індивідуальні завдання - 10 балів/ 5 балів.

Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 5): -15 балів/ 12 балів.

Контрольна робота з тем ЗР5 (тестування):. — 15 балів/ 13 балів

Підсумкова контрольна робота (залік). - 40 балів / 20 балів

Змістовий Розділ 6

Самостійне завдання 1 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 2 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 3 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 4 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 5 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 6 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 7 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 8 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 9 - 2 балів/ 1 балів.

Індивідуальні завдання - 14 балів/ 11 балів.

Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 6): -14 балів/ 10 балів.

Контрольна робота з тем ЗР6 (тестування):. — 14 балів/ 10 балів

Підсумкова контрольна робота (екзамен). - 40 балів / 20 балів

Змістовий Розділ 7

Самостійне завдання 1 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 2 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 3 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 4 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 5 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 6 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 7 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 8 - 2 балів/ 1 балів.
Самостійне завдання 9 - 2 балів/ 1 балів.

Індивідуальні завдання - 14 балів/ 11 балів.

Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 7): -14 балів/10 балів.

Контрольна робота з тем ЗР7 (тестування):. — 14 балів/ 10 балів.

Підсумкова контрольна робота (залік). - 40 балів / 20 балів.

Курсова Робота 8 балів/ 5 балів

Змістовий Розділ 8

Самостійне завдання 1 - 15 балів/10 балів.

Індивідуальні завдання - 15 балів/ 10 балів.

Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 7): - 15 балів/ 10 балів.

Контрольна робота з тем ЗР7 (тестування):. — 15 балів/ 10 балів

Підсумкова контрольна робота (екзамен). - 40 балів / 20 балів

* ЗР – змістовий розділ.

** максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

Підсумкове оцінювання: диференційований залік, екзамен.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем, змістових розділів (бали, отримані за контрольні роботи (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійних завдань; бали, отримані за роботу на практичних заняттях, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік чи екзамен).

Зразки письмових робіт з аналізу для модульних контрольних робіт, перелік самостійних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою у Навчально-методичному комплексі з даної дисципліни.

Зміст курсу поділений на 8 змістових розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе практичні, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

До розділу 1 (ЗР1) входять теми 1 - 10, до розділу 2 (ЗР2) – теми 11–17, до розділу 3 (ЗР3) входять теми 18 – 28, до розділу 4 (ЗР4) входять теми 29 – 37, до розділу 5 (ЗР5) входять теми 38 – 47, до розділу 6 (ЗР6) входять теми 48 – 56, до розділу 7 (ЗР7) входять теми 57 – 65, до розділу 8 (ЗР8) входить тема 66.

Таблиця розподілу балів

Вид завдань	ЗР	ЗР №1		ЗР №2		ЗР №3		ЗР 4	
	Бал и	Макс.	Мін.	Макс.	Мін.	Макс.	Мін.	Макс.	Мін.
Самостійні		20	10	14	7	22	11	18	9
Індивідуальні		10	5	6	3	8	4	14	11
Практичні		15	12	20	15	15	12	14	10
К/Р №1		15	13	20	15	15	13	14	10
К/Р №2									
Залік		40	20			40	20		
Екзамен				40	20			40	20
Підсумкова		100	60	100	60	100	60	100	60

Вид Занять	ЗР	ЗР №5		ЗР №6		ЗР №7		ЗР №8	
	Бал и	Макс.	Мін.	Макс.	Мін.	Макс.	Мін.	Макс.	Мін.
Самостійні		20	10	18	9	18	9	15	10
Індивідуальні		10	5	14	11	14	11	15	10
Практичні		15	12	14	10	14	10	15	10
К/Р №1		15	13	14	10	14	10	15	10
Курсові									
Залік		40	20			40	20		
Екзамен				40	20			40	20
Підсумкова		100	60	100	60	100	60	100	60

Умовою допуску до підсумкової роботи (екзамену) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою

програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота диференційований залік / екзамен	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	40 / 40	20 / 20	60
Максимум	60 / 60	40 / 40	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Екзамен виставляється за результатами роботи здобувача вищої освіти впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (90), має право отримати підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання за результатами контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 90 балів обов'язково складають екзамен.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на екзамені є обов'язковою.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни «Звукорежисура». Тематичний план занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин			
		практичні	к/р	С.Р	Інд
Розділ 1. Основи звукорежисури 101. Звук, слух і мова.					
1	Що таке звук? Звук як фізичний процес.	4			
	<i>Опрацювати визначення «Звук», а також вивчити характеристики гармонійного коливання: період, частота, амплітуда, фаза.</i>			5	
2	Будова слухового апарату людини. Бінауральний ефект та локалізація уявних джерел звуку; часові, нелінійні та динамічні характеристики слуху.	8			
	<i>Опрацювати схему будови слухового апарату людини, а також вивчити поняття «бінаурального ефекту, локалізації уявних джерел звуку, часових, нелінійних та динамічних властивостей слуху, а також пов'язати їх з практичною діяльністю звукорежисера.</i>			5	
3	Криві рівної гучності, критичні смуги і слухове сприйняття висоти звуку, а також вимірювальні пристрої.	12			
	<i>Вивчити теорії «кривих рівної гучності», «критичних смуг» і «слухового сприйняття висоти звуку», а також пов'язати їх з практичною діяльністю звукорежисера.</i>			5	
4	Параметри і види слухового маскування	4			
	<i>Вивчити різновиди слухового маскування, а також пов'язати їх з практичною діяльністю звукорежисера.</i>			5	
5	Мікрофон і його основні характеристики / чутливість / попередній підсилювач / мікшерний пульт і акустичні системи: основні принципи узгодження.	8			
	<i>Вивчити основні характеристики мікрофону, необхідні для його узгодження із звуковим трактом. Продемонструвати навички узгодження мікрофону із попереднім підсилювачем або мікшерним пультом.</i>			5	
6	Мікрофонні системи, діаграми спрямованості / реверберація / моно і стерео / студійні монітори і навушники.	8			
	<i>Опрацювати різновиди мікрофонних систем, їх параметрів, а також способів стерео звукозапису. Визначити поняття стереофонії та умов її відтворення. Визначити характеристики реверберації, як фізичного</i>			5	

	<i>процесу. Охарактеризувати основні принципи роботи акустичних систем.</i>					
7	Мовленнєвий і співочий апарат людини: характеристики, будова і основи звукозапису, способи налаштування мікрофону для звукозапису мови.		4			
	<i>Охарактеризувати будову та особливості співочого апарату людини, а також продемонструвати способи налаштування мікрофону для звукозапису мови.</i>				5	
8	Акустичні характеристики мови і співу, принципи роботи із виконавцями.		8			
	<i>Вивчити та викласти акустичні характеристики співу та мовлення, а також позначити основні принципи роботи із виконавцями під час звукозапису.</i>				5	
9	Види мовлення: розмовна, дикторська, художня, сценічна – творчі характеристики і особливості звукозапису.		4			
	<i>Вивчити та позначити основні творчі й естетичні характеристики розмовної, дикторської, художньої, сценічної мови, принципів звукозапису розмовного сигналу.</i>				5	
10	Практика звукозапису розмовних сигналів.		46			
	<i>Здійснити та охарактеризувати звукозапис розмовної, дикторської, художньої, сценічної мови за наданими параметрами.</i>				61	
	<i>Контрольна робота</i>					
	<i>Залік</i>					
	Разом.		94		111	3
Розділ 2. Основи звукозапису малих музичних форм сучасної музики: музичні інструменти та обладнання.						
11	Основи комутації, узгодження і звукозапису електро-акустичних інструментів: комбопідсилювачі, лампи та нелінійна обробка.		4			
	<i>Опрацювати характеристики, різновиди і принципи застосування комбопідсилювачів, електровакуумних ламп та нелінійної обробки.</i>				5	
12	Основи комутації, узгодження і звукозапису електро-акустичних інструментів: бас-гітара і електро-гітара.		4			
	<i>Опрацювати принципи комутації, узгодження і звукозапису бас-гітари та електро-гітари.</i>				5	
13	Принципи узгодження і звукозапису клавішних інструментів і синтезаторів.		4			
	<i>Опрацювати принципи комутації, узгодження і звукозапису клавішних інструментів та синтезаторів.</i>				5	
14	Звукозапис барабанів: підготовка, налаштування інструментів, налаштування і узгодження мікрофонів, принципи звукозапису.		12			

	<i>Опрацювати налаштування ударних пластиків, принципи комутації, узгодження, налаштування мікрофонів і звукозапису барабанів. Вміти демонструвати відповідні навички.</i>				15	
15	Принципи звукозапису пісенної форми й популярної пісні, музичні характеристики сучасних творів, голосоведення, стилістика, інструментовка, аранжування і тембр.		8			
	<i>Опрацювати основи звукозапису естрадного вокалу, навести основні характеристики музичних творів.</i>				10	
16	Принципи звукозапису хіп-хоп співу, технології звукозапису даблів і бек-вокалів.		8			
	<i>Опрацювати принципи звукозапису хіп-хоп співу, технології звукозапису даблів і бек-вокалів.</i>				10	
17	Практика звукозапису малих музичних форм сучасної музики, колективів, ВІА, змішаних колективів.		54			
	<i>Здійснити звукозапис міні твору у виконанні 2-3 музичних інструментів за заданими параметрами.</i>				61	
	<i>Контрольна робота</i>					
	<i>Екзамен</i>					
	Разом.		94		111	3
Розділ 3. Основи звукозапису натуральних джерел звуку						
18	Принципи звукозапису струнно-щипкових музичних інструментів: акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Опрацювати акустичні характеристики і налаштування мікрофонів для звукозапису звукозапису струнно-щипкових музичних інструментів</i>				10	
19	Принципи звукозапису струнно-смичкових музичних інструментів: акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Опрацювати акустичні характеристики і налаштування мікрофонів для звукозапису звукозапису струнно-смичкових інструментів.</i>				10	
20	Принципи звукозапису струнно-ударних музичних інструментів: акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Опрацювати акустичні характеристики і налаштування мікрофонів для звукозапису звукозапису струнно-ударних інструментів.</i>				10	
21	Принципи звукозапису мідних духових музичних інструментів: акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			

	<i>Опрацювати акустичні характеристики і налаштування мікрофонів для звукозапису звукозапису мідних духових інструментів.</i>				10	
22	Принципи звукозапису дерев'яних духових музичних інструментів: акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Опрацювати акустичні характеристики і налаштування мікрофонів для звукозапису звукозапису дерев'яних духових інструментів.</i>				10	
23	Принципи звукозапису народних музичних інструментів: акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Опрацювати акустичні характеристики і налаштування мікрофонів для звукозапису звукозапису народних музичних інструментів.</i>				10	
24	Принципи звукозапису роялю і піаніно: акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Опрацювати акустичні характеристики і налаштування мікрофонів для звукозапису звукозапису роялю і піаніно.</i>				10	
25	Багато-мікрофонний звукозапис і оркестрові склади, розташування мікрофонів, акустика залу.		8			
	<i>Вивчити способи багато-мікрофонного звукозапису зазначених оркестрових складів, розташування мікрофонів та акустичних характеристик концертних залів. Викласти отримати знання на власних прикладах.</i>				10	
26	Принципи звукозапису камерних і малих музичних складів (оркестрів): акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Вивчити способи багато-мікрофонного звукозапису зазначених оркестрових складів, розташування мікрофонів та акустичних характеристик концертних залів. Викласти отримати знання на власних прикладах.</i>				10	
27	Принципи звукозапису оркестрових великих складів: духовий, симфонічний, народний, естрадно симфонічний – акустичні характеристики і налаштування мікрофонів, стилі і напрями музики.		8			
	<i>Вивчити способи багато-мікрофонного звукозапису зазначених оркестрових складів, розташування мікрофонів та акустичних характеристик концертних залів. Викласти отримати знання на власних прикладах.</i>				10	

28	Суміщені естрадно-симфонічні склади, а також симфо-рок; розташування мікрофонів, акустика залу та відкритого майданчику.		14			
	<i>Вивчити способи багато-мікрофонного звукозапису зазначених оркестрових складів, розташування мікрофонів та акустичних характеристик концертних залів. Викласти отримати знання на власних прикладах.</i>				11	
	<i>Контрольна робота</i>					
	Залік					
	Разом.		94		111	3
Розділ 4. Основи музичного аудіо виробництва						
29	Основи проектного планування в музичному продакшені, постановка технічних та творчих завдань.		4			
	<i>Вивчити основні етапи у аудіо виробництві музичних творів: технічні та творчі завдання, етапи, технічний райдер. Викласти отримати знання на власних прикладах.</i>				5	
30	Професійні основи аудіо монтажу у Steinberg Cubase.		4			
	<i>Вивчити основні етапи та опрацювати аудіо монтаж у Steinberg Cubase.</i>				5	
31	Просторові характеристики звукової композиції, панорама та просторові характеристики слуху.		4			
	<i>На практиці застосувати знання про просторові характеристики звукової композиції, можливості і теорію панорамування.</i>				5	
32	Створення просторової перспективи звукової картини та принципи використання пристроїв часової обробки та модуляції звуку: співочі голоси та музичні інструменти.		4			
	<i>Продемонструвати знання пристроїв часової обробки та модуляції звуку, створивши штучний простір для певного голосу чи звукового інструменту.</i>				5	
33	Способи наближення та віддалення звукових джерел у просторі фонокомпозиції за рахунок використання пристроїв частотної обробки. Принципи використання еквайзерів та фільтрів, відомі еквайзери (plug-ins).		4			
	<i>Продемонструвати знання характеристик еквайзерів та фільтрів, виробників та популярних моделей, основних принципів їх використання.</i>				5	
34	Принципи використання пристроїв динамічної обробки звуку, відомі пристрої динамічної обробки та способи їх використання (plug-ins).		4			
	<i>Вивчити й потім продемонструвати знання характеристик пристроїв динамічної обробки, виробників та популярних моделей, основних принципів їх використання.</i>				5	

35	Принципи використання пристроїв психо-акустичної та нелінійної обробки звуку, їх параметри і приклади використання (plug-ins).		4			
	<i>Вивчити й потім продемонструвати знання характеристик зазначених пристроїв обробки, виробників та популярних моделей, основних принципів їх використання.</i>				5	
36	Пристрої зміни висоти та тривалості звучання, способи коригування висоти звуку співу та інструментів.		4			
	<i>Вивчити й потім продемонструвати знання характеристик зазначених пристроїв обробки, виробників та популярних моделей, основних принципів їх використання.</i>				5	
37	Практика мікшування творів у заданому стилі музики.		62			
	<i>Здійснити мікшування твору за заданими параметрами із використанням обраних пристроїв обробки.</i>				71	
	<i>Контрольна робота</i>					
	<i>Екзамен</i>					
	Разом.		94		111	3
Розділ 5. Основи виробництва аудіовізуальних програм						
38	Основи проектного планування у виробництві аудіовізуальних програм: технічний райдер та творчі завдання.		4		5	
	<i>Вивчити основні етапи у виробництві аудіовізуальних програм: технічні та творчі завдання, етапи, технічний райдер. Викласти отримати знання на власних прикладах.</i>					
39	Принципи виїзного звукозапису шумів.		8		10	
	<i>Опрацювати звукозапис шумів</i>					
40	Принципи виїзного звукозапису інтерв'ю		8		10	
	<i>Опрацювати звукозапис інтерв'ю</i>					
41	Принципи виїзного звукозапису телевізійних програм		8		10	
	<i>Опрацювати звукозапис телевізійних програм</i>					
42	Принципи виїзного звукозапису концертних програм і шоу.		8		10	
	<i>Опрацювати звукозапис концертних програм і шоу</i>					
43	Характеристики і способи монтажу звукових програм у програмному забезпеченні Avid Protools.		4		5	
	<i>Опрацювати способи монтажу звукових програм у програмному забезпеченні Avid Protools.</i>					
44	Обробка голосових програм засобами програмного забезпечення iZotope RX.		4		5	

	<i>Опрацювати обробку голосових програм засобами програмного забезпечення iZotope RX.</i>					
45	Основи редагування АЧХ, спектральних характеристик і реставрації музичних і голосових програм засобами програмного забезпечення iZotope RX.		4		5	
	<i>Опрацювати обробку голосових програм засобами програмного забезпечення iZotope RX</i>					
46	Принципи мікшування голосових програм, еквалізація та динамічна обробка: баланси, музика та шуми.		4		5	
	<i>Викласти принципи мікшування голосових програм із використанням пристроїв звукової обробки на власних прикладах.</i>					
47	Практика мікшування аудіовізуальних програм.		42			
	<i>Здійснити мікшування аудіовізуальної програми за заданими параметрами із використанням обраних пристроїв обробки.</i>				46	
	<i>Контрольна робота</i>					
	<i>Залік</i>					
	Разом.		94		111	3
Розділ 6. Основи аудіо виробництва та саунд-дизайну						
48	Практичний аналіз виразних можливостей і функцій звуку у відеоіграх, а також програмного забезпечення для саунд-дизайну.		4			
	<i>Охарактеризувати звук як аудіовізуальний елемент, принципи його розташування в аудіовізуальних концептах. Здійснити практичний аналіз програмного забезпечення для звукового дизайну.</i>				5	
49	Огляд теорії й практики фонокомпозиції як частини аудіовізуального простору		4			
	<i>Опрацювати теоретичні та практичні основи звукової композиції аудіовізуальних творів.</i>				5	
50	Поняття «midi» та «VSTi», практичний огляд можливостей і параметрів. Структура міді та основні способи практичного використання у програмних секвенсорах.		4			
	<i>Опрацювати поняття «midi» та «VSTi», здійснити практичний огляд можливостей і параметрів.</i>				5	
51	Практичне вивчення технологій синтезу: основні параметри осциляторів і форми звукової хвилі.		4			
	<i>Визначити та викласти основні параметри осциляторів і форми звукової хвилі.</i>				5	
52	Практика створення нових звучань засобами синтезу: адитивний, фм-синтез, субтрактивний, таблично-хвильовий синтез тощо.		4			

	<i>Викласти на власних прикладах принципи роботи синтезаторів із принципами синтезу: адитивний, фм, субтрактивний, таблично-хвильовий.</i>				5	
53	Практика створення нових звучань засобами програмних семплерів: вивчення практичних можливостей програмного забезпечення.		8			
	<i>Вивчити та позначити на творчих прикладах роботу із семплерами, використовуючи зазначені параметри творчих завдань.</i>				5	
54	Практика роботи із семплерами в аудіовізуальних та музичних творах: кіно, аналіз		8			
	<i>Вивчити та позначити на творчих прикладах роботу із семплерами, використовуючи зазначені параметри творчих завдань.</i>				5	
55	Практика створення нових звучань засобами програмних семплерів: музика для комп'ютерних ігор, аналіз аудіо творів.		8			
	<i>Вивчити та позначити на творчих прикладах роботу із семплерами, використовуючи зазначені параметри творчих завдань.</i>				15	
56	Практика створення нових звучань засобами програмних семплерів: сучасна музика, аналіз аудіо творів.		50			
	<i>Створити новий звуковий образ, об'ємне звучання або фонову композицію засобами програмних семплерів за допомогою наданих параметрів.</i>				61	
	<i>Контрольна робота</i>					
	<i>Екзамен</i>					
	Разом.		94		111	3
Розділ 7. Музична звукорежисура в умовах студійних та кіно-телевізійних комплексів.						
57	Технології і стандарти багатоканального звуку.		4			
	<i>Опрацювати технології і стандарти багатоканального звуку; системи звукового мовлення, їх складові частини; звукові системи і якість звуку, стереофонію та локалізацію звукового об'єкта в просторі; якість звучання, розбірливість при природному слуханні.</i>				10	
58	Призначення і класифікація звукових систем, формати звукових сигналів.		4			
	<i>Вивчити та викласти у конспекті класифікацію звукових систем, формати звукових сигналів.</i>				5	
59	Творчий і естетичний аналіз музично-звукових вирішень в аудіовізуальних творах.		4			
	<i>Позначити основні творчі вирішення озвучення аудіовізуальних творів.</i>				5	

60	Драматургія аудіовізуальних творів й пошук відповідностей між характеристиками музичного твору та драматургічним завданням.		4			
	<i>Вивчити й позначити основні драматургічні прийоми та їх взаємозв'язки із музичними творами (їх параметрами стиль, жанр, епоха тощо).</i>				5	
61	Принципи звукозапису мови і музики під візуальний ряд, переклад і дубляж		4			
	<i>Опрацювати принципи звукозапису мови і музики під візуальний ряд</i>				5	
62	Музична редакція і монтаж аудіовізуального твору із врахуванням його стилістичних та драматургічних особливостей: стиль та драматургія – аналіз і пошук творів для роботи.		4			
	<i>Виконати музичну редакцію і монтаж фрагменту аудіовізуального твору за заданими параметрами.</i>				5	
63	Мікшування і практика створення звукової композиції як частини аудіовізуального простору відеоряду.		4			
	<i>Виконати мікшування звукової композиції як частини аудіовізуального простору відеоряду за заданими параметрами.</i>				5	
64	Практичний естетичний аналіз музичних та звукових вирішень в сучасному теле-радіо-просторі.		4			
	<i>Знайти цікаві музичні композиції з точки зору творчого вирішення аудіовізуального твору</i>				6	
65	Практика створення музичних проектів в умовах озвучення аудіовізуальних творів.		62		65	
	<i>Озвучити аудіовізуальний твір за заданими параметрами</i>					
	<i>Контрольна робота</i>					
	<i>Залік</i>					
	Разом		94		111	3
Розділ 8. Практична діяльність звукорежисера в заданих умовах.						
66	Практика творчо-проектної діяльності звукорежисера на основі заданих умов.		98			3
	<i>Створити творчий проект в умовах студійно-кіно-концертно-театральних комплексів на основі заданих умов.</i>				115	
	<i>Контрольна робота</i>					
	<i>Екзамен</i>					
	Разом		98		115	3
	ВСЬОГО		756		892	24

Загальний обсяг 1710 год., в тому числі:

Практичні заняття – 796 год.
Індивід – 24 год.
Самостійна робота – 890 год.

9. Рекомендовані джерела для всіх 4-х курсів:

Основні

1. Алдошина, И. Музыкальная акустика [Текст] : учебник / И. Алдошина, Р. Приттс. СПб. : Композитор, 2006. 720. : ил.
2. Белявіна Н. Д. Основи звукорежисури : навч. посіб. Ч. I. / Н. Д. Белявіна, В. Ф. Белявін, Н. Л. Бондарець, В. В. Дьяченко / під ред. Н.Д. Белявіної. Київ. : НАКККіМ, 2011. 84с
3. Бьюик П. Живой звук. РА для концертирующих музыкантов / П. Бьюик, Шоу-Мастер, 1998.
4. Гибсон, Д. Искусство сведения [Электронный ресурс] : визуальное руководство по звукозаписи и продюсированию / Д. Гибсон ; тех. ред. Г. Петерсен. [Б. м. : б. в.]. 162 с.
5. Деникин А. Звуковой дизайн в видеоиграх. Технологии «игрового» аудио для непрограммистов / А. Деникин, Litres, 2014. 698 с.
6. Динов В.Г. Звуковая картина [Текст] : записки о звукорежиссуре : учебное пособие / В. Г. Динов. - Санкт-Петербург : Лань : Планета музыки, 2012. 486 с.

Додаткові:

1. Акустика [Текст] : [справ.] / А. П. Ефимов, А. В. Никонов, М. А. Сапожков [и др.] ; под общ. ред. М. А. Сапожкова. 2-е изд., перераб. и доп. Москва. : Радио и связь, 1989. 336 с. : ил. - Библиогр.: с. 333-335.
2. Ананьев Б. Акустика для звукорежиссеров [Текст] : [пособие] / Анатолий Ананьев. Киев : Феникс, 2012. 255 с.
3. Ананьев А.Б. Акустика музыки и речи для звукорежиссера. / А.Б. Ананьев, Київ: КНУКіМ, 2014. 97 с.
4. Ананьев Анатолий Борисович. Лекции по акустике для звукорежиссеров, (выпуск 1). Учебное пособие. Киев.: 2016 . 52 с.
5. Ананьев Анатолий Борисович. Звук Этюд о звукорежиссуре для молодежи. Учебное пособие. Киев.: 2017. 17 с.
6. Безклубенко С.Д. Український енциклопедичний кінословник / С.Д.Безклубенко . Київ. КНУКіМ, 2006. М.1. Основні терміни і поняття. 500 с.
7. Белунцов В. Как стать диджеем. Создание танцевальной музыки и ремиксов на компьютере / В. Белунцов, Москва: ДЕСС КОМ, 2001.
8. Белявіна Н. Д. Методологія та методика викладання фахових мистецьких дисциплін : підручник / Н. Д. Белявіна. - К. : НАКККіМ, 2015. – 250 с.
9. Вендоров Н.И. Звук в телевизионной программе / Н.И. Вендоров, под ред. Т. Петровой, Ленинград: ЛГИТМиК, 1988. 55 с.
10. Власов Є.О. Музыка у виставі: Теорія і практика музично-шумового оформлення вистави: навч. посібник. - Луцьк: Волинська обл. друкарня, 2001. 61 с.
11. Гаранян Г. Аранжировка для эстрадных инструментальных и вокально-инструментальных ансамблей / Г. Гаранян, 2-е, доп. изд.-е изд., Москва: Музыка, 1986. 224 с.
12. Гарбузов-Музыкант, исследователь, педагог под ред. Ю. Рагс, О. Сахалтуева, О. Соколова, Москва: Музыка, 1980. 303 с.
13. Грищенко В.І. Композиція та комп'ютерне аранжування / В.І. Грищенко, К.: НАКККіМ, 2016. 500 с.
14. Ефимова Н.Н. Звук в эфире [Текст] : учебное пособие для вузов / Н. Н. Ефимова. Москва. : Аспект Пресс, 2005. 140 с.

15. Демещенко В.В. Кіно як синтез мистецтв: звук і музика...: монографія / Волета Демещенко. К. : НАКККіМ, 2012. 336 с.
16. Дьяченко, Володимир Валерійович. Творча діяльність українських звукорежисерів другої половини ХХ - початку ХХІ століття: теорія, історія, практика [Текст] : дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства (д-ра філософії). Спец. 26.00.01 "Теорія та історія культури" / Дьяченко Володимир Валерійович ; Мін-во культури України. НАКККіМ. – К., 2018. – 361 с. Бібліогр. С. 196 - 223. Додат С. 224 - 361.
17. Закревский Ю.А. Звуковой образ в фильме / Ю. А. Закревский. Изд. 2-е, доп. и перераб. Москва. : Искусство, 1970. 126 с.
18. Катц Б. Мастеринг аудио. Искусство и наука : учеб. пос. [для студ. выс. учеб. за-вед.] / Боб Катц ; пер. с англ. А. Лобазникова. Москва. : Аспект-Пресс, 2009. 106 с.
19. Кожухарь В. И. Инструментоведение. Симфонический и духовой оркестры: Учебное пособие. СПб.: Издательство "Лань"; "Издательство Планета Музыки", 2009. 32 с.
20. Козюренко Ю.И. Основы звукорежиссуры в театре [Текст] : учеб. пособие для театр. учеб. заведений / Ю. И. Козюренко. Москва. : Искусство, 1975. 246 с.
21. Козлин В.И. Музыкальный редактор Sibelius. Самоучитель. [Текст] / В.И.Козлин. – М.: ООО «И.Д.Вильямс», 2006. 240 с.
22. Лисса Зофья. Эстетика киномузыки / Зофья Лисса ; [пер. с нем. А. О. Зелениной, Д. Л. Каравкиной]. Москва. : Музыка, 1970. 495 с.
23. Литвинова, Ольга Устимівна. Музыка в кінематографі України [Текст] : каталог / О. У. Литвинова ; НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. - К. : [б. и.], 2009. Ч. 1 : Автори музики художньо-ігрових фільмів, які створювалися на кіностудіях України. - [Б. м.] : [б.в.], 2009. - 453 с.
24. Мазель Л. А. Строение музыкальных произведений : учеб. пособие / Л. А. Мазель. Москва. : Музыка, 1986. 528 с., нот.
25. Маньковский, В. С. Основы звукооператорской работы [Текст] : [Учеб. пособие для вузов] / В.С. Маньковский. Москва. : Искусство, 1985. 240 с.: ил.
26. Маньковский, Виктор Степанович. Акустика студий и залов для звуковоспроизведения : [учебное пособие для киновузов] / В. С. Маньковский. Москва : Искусство, 1966. - 374 с.
27. Мартинак, Филипп. Модули микшерного пульта [Текст] : пер. с фр. / Ф. Мартинак ; общ. ред. Е. А. Тихомиров. М. : ДМК Пресс, 2002. 142 с.: ил.
28. Мащенко І. Г. Енциклопедія електронних масмедіа : у 2 т. Т. 2. Мащенко І. Г. Термінологічний словник основних понять і виразів: телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо: 2006. 511 с.
29. Меерзон Б.Я. Акустические основы звукорежиссуры. Оборудование студий [Текст] / Б.Я. Меерзон ; ред. Л.Е. Чирков. Москва : Ред. "625", 1996. 199 с. : ил.
30. Метлин И.Н. Методическая разработка «Звукооператорское мастерство» / И.Н. Метлин, Нижний Новгород:, 2010.
31. Назайкинский Е.В. Логика музыкальной композиции. Москва. : Музыка, 1982. 319 с., нот.
32. Никамин, Виктор Александрович. Цифровая звукозапись. Технологии и стандарты [Текст] : к изучению дисциплины / В. А. Никамин ; под ред. М. В. Финкова. - СПб. : Наука и техника, 2002. - 256 с
33. Нисбетт, А. Звуковая студия [Текст] : техника и методы исполъз. / А. Нисбетт ; пер. с англ. под ред. Б.Г. Коллендера. - М. : Связь, 1979. 464 с.: ил.
34. Ньюэлл Ф. Звукозапись: акустика помещений [Text] / Филип Ньюэлл ; пер. с англ. А. Кравченко. Москва. : Шоу-Мастер, 2004. 182. : ил.
35. Ньюелл Ф. Мастеринг: погляд зсередини / Пер. з англ. О.Кравченка, О.Науменка, А.Субботіна; За ред. О.Кравченка; Передмова О.Кравченка. Киев. : Комора, 2015. 200с.
36. Ньюел Ф. Project - студии: маленькие студии для великих записей /Пер. с англ. Ю. Зиненко, А. Поворознюка; Под ред. А. Кравченко; Предисл. А. Кравченко. Винница, 2002. 271 с.: ил.
37. Павлов, В. Н. Электронная аппаратура в творчестве звукорежиссера [Текст] : учеб. пособие / В. Н. Павлов. СПб. : СПбГУП, 2011. 268 с. - (Библиотека гуманитарного университета ; вып. 43).

38. Пистон У. Оркестровка / У. Пистон, под ред. К.С. Хачатурян, перевод К. Иванов, Москва: Советский композитор, 1990. 464 с.
39. Попов О. Б., Рихтер С. Г. Цифрова обробка сигналів в трактах звукового сповіщення: навч. посібник для вузів. – М.: Горячая линия Телеком, 2007. 341 с.: іл.
40. Радзишевский А.Ю. Основы аналогового и цифрового звука [Текст] Александр Радзишевский. Москва. ; СПб. ; Киев : Вильямс, 2006. 281 с. : ил.
41. Рождение звукового образа: (художественные проблемы звукозаписи в экранных искусствах и на радио) под ред. Е.М. Авербах, Москва: Искусство, 1985. 270 с.
42. Рязанцев Л. В. Звукорежиссура: навч. посіб / Л. Рязанцев. Київ. : ДАКККіМ, 2009. 144 с.
43. Сапожков, М. А. Электроакустика [Текст] : [учебник для вузов по спец. "Радиосвязь и радиовещание"] / М.А. Сапожков. - М. : Связь, 1978. - 272 с.
44. Севашко А. Звукорежиссура и запись фонограмм. Профессиональное руководство [Текст] / Севашко А. В. - М. : Альтекс-А, 2004. 432 с. : ил.
45. Современная звукорежиссура: творчество, техника, образование / под. науч. Ред.. С.А.Осколкова. СПб. : СПбГУП, 2013. 142 с. (Новое в гуманитарных науках ; Вып. 62)
46. Станіславська К.І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія / Катерина Стніславська . Київ. : НАКККіМ, 2012. 320 с. : іл..
47. Стронг, Джефф. Звукозапись для "чайников" : [пер. с англ.] / Джефф Стронг. Москва [и др.] : Диалектика : Вильямс, 2005. 287 с. : ил. (Для сомневающихся).
48. Трахтенберг, Лев Соломонович. Мастерство звукооператора [Текст] / Л.С. Трахтенберг. - М. : Искусство, 1972. - 192 с. : ил. - Библиогр.: с. 190-192.
49. Фількевич Г.М. Музыка в драматичному театрі. / Г.М.Фількевич. Київ. : КДІТМ, 2004. 72 с.
50. Фількевич Г.М. Співдружність муз: театр -музика - кіно. Монографія. Київ.: 2005
51. Фрай Д. Микширование живого звука / Д. Фрай, Москва: Редакция «IN/OUT», 1996. 131 с.
52. Чернышев, Александр. Звуковые заметки о радиоспектакле / А. Чернышев. Журнал Звукорежиссер [Текст]. - М., 1998. 2008г. № 6 : С.70-73.
53. Чернышов А.В. Музыка на телевидении: Учебное пособие / Предисловие Т.Н.Хренникова. М.: Изд-во Моск. ун-та. – 2009. – 112 с., ноты, схемы..
54. Шак Т.Ф. Музыка в структуре медиатекста: Научное издание / Т.Ф.Шак. – Краснодар, 2010. – 326 с.
55. Шип В.С. Музична форма від звуку до стилю. Навч.посібник. - К.:Заповіт, 1998.
56. Owsinski V. The Mixing Engineer's Handbook / V. Owsinski, 3 edition-e изд., Australia: Cengage Learning PTR, 2013. 288 с.

Додаткові інформаційні ресурси:

1. Законодавство та нормативні акти [Електронний ресурс], режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
2. Алдошина И.А. Основы психоакустики [Электронный ресурс] // Звукорежиссер № 6, 1999 Доступ: <http://rus.625-net.ru/audioproducer/2000/08/4.htm>
3. Выготский Л.С. Психология искусства / под. ред.. М.Г.Ярошевского [Электронный ресурс]– М. : Педагогика, 1987 . – 344 с. http://www.gumer.info/bibliotek/Buks/Psihol/Vugotsk/PsIskus_Index.php
4. Зеленина А. Творческие направления в звукорежиссуре // ProSound.iXBT.com [Электронный ресурс]. URL: <http://prosound.ixbt.com/recording/styles-recording.shtml> (дата обращения: 09.09.2016).
5. Естетика: Підручник [Електронний рскрс] / Л.Т. Левчук, Панченко В.І., Оніщенко О.І., Кучерюк Д.Ю /за ред.. Л.Т. Левчук Л.Т., -К.: Центр учбової літератури, 2010. – 520 с. http://shron.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Estetyka.pdf
6. Сайти телеканалів та кіностудій